

ค ำวนที่สุต

ที่ นร ๐๕๐๔/ว พ/๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การระงับการก่อสร้างถนนบริเวณจุดผ่านแดนถาวรช่องจอม จังหวัดสุรินทร์

เรียน รอง-นรม., รัฐ-นร.,กระทรวง กรม ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๑๖๖ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๒

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ค ำวนที่สุต ที่ นร ๐๔๐๗/๕๓๐๕ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘
 ๒. สำเนาหนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการศ ำวณแห่งชาติ ค ำวนที่สุต ที่ นร ๐๘๐๓/๓๔๔๔ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘

ตามที่ได้ยืนยัน/แจ้งมติคณะรัฐมนตรี (๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๒) เกี่ยวกับเรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการก่อสร้างถนนหรือกระท ำกัจการใด ๆ ตามบริเวณชายแดน มาเพื่อทราบ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้เสนอเรื่อง การระงับการก่อสร้างถนนบริเวณจุดผ่านแดนถาวรช่องจอม จังหวัดสุรินทร์ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ซึ่งสำนักงานสภาพัฒนาการศ ำวณแห่งชาติได้เสนอความเห็นมาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาค ำวนที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ลงมติเห็นชอบให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐคงถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๒ เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการก่อสร้างถนนหรือกระท ำกัจการใด ๆ ตามบริเวณชายแดน โดยให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบการก่อสร้างถนนหรือกระท ำกัจกรรมใด ๆ บริเวณชายแดน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสันปันน้ำและหลักเขตแดนต้องประสานกับกรมแผนที่ทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด และกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ เพื่อร่วมตรวจสอบข้อมูลให้ชัดเจนก่อนที่จะดำเนินการ ตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอ ทั้งนี้ หากมีพื้นที่ในจุดใดในบริเวณชายแดนที่จำเป็นต้องปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสม และไม่มีประเด็นข้อโต้แย้งที่จะดำเนินการดังกล่าว ให้ผ่อนผันให้ดำเนินการไปได้ตามความจำเป็นในแต่ละกรณี

จึงเรียนยืนยันมา/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักบริหารการประชุมคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๕๐๐๐ ต่อ ๓๒๕

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๕๐๖๕

ด่วนที่สุด

ที่ นร 0407/ 5305

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. 10300

๑ พฤษภาคม 2548

เรื่อง การระงับการก่อสร้างถนนบริเวณจุดผ่านแดนถาวรช่องจอม จังหวัดสุรินทร์

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ที่ นร 0407/ 5305 ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม 2548 จำนวน 20 ชุด
 2. สำเนาบันทีกสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ 19 เมษายน 2548 จำนวน 20 ชุด
 3. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนมาก ที่ กต 0803/269 ลงวันที่ 31 มีนาคม 2548 จำนวน 20 ชุด

ด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้มีหนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรี ขอให้พิจารณาการระงับการปรับขยายถนนทางหลวงหมายเลข 214 จากฝั่งไทยไปจนถึงจุดผ่านแดนถาวรช่องจอม จังหวัดสุรินทร์ ระยะทาง 3 กิโลเมตร โดยเห็นว่าการปรับขยายถนนดังกล่าวไม่สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2542 ซึ่งกำหนดให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบการก่อสร้างถนนหรือกระทำกิจกรรมใดๆ บริเวณชายแดน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสันปันน้ำและหลักเขตแดน ต้องประสานกับกรมแผนที่ทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด และกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ เพื่อร่วมตรวจสอบข้อมูลให้ชัดเจนก่อนที่จะดำเนินการ รวมทั้งยังขัดต่อข้อตกลงระหว่างเจ้าหน้าที่เทคนิคไทย-กัมพูชา เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2545 ซึ่งกำหนดให้ทั้งสองฝ่ายงดเว้นการก่อสร้างในระยะ 100 เมตรนับจากแนวรั้วของจุดผ่านแดน ความละเอียดในสำเนาหนังสือแนบท้าย นี้

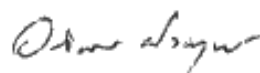
ต่อมา สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้รับการประสานเป็นการภายในว่า จังหวัดสุรินทร์ได้แจ้งให้แขวงทางหลวงสุรินทร์ระงับการก่อสร้างหรือขยายถนนในระยะ 100 เมตรนับจากรั้วชายแดนบริเวณจุดผ่านแดนช่องจอมไว้ก่อนแล้ว

สำนักเลขาธิการ / . . .

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีได้นำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว มีบัญชาเห็นชอบให้เสนอเรื่องเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณายืนยันตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2542 ซึ่งกำหนดให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบการก่อสร้างถนนหรือกระทำการกิจกรรมใดๆ บริเวณชายแดน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสันปันน้ำ และหลักเขตแดน ต้องประสานกับกรมแผนที่ทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด และกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ เพื่อร่วมตรวจสอบข้อมูลให้ชัดเจนก่อนที่จะดำเนินการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนันต์ ปวนะฤทธิ)

รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร
ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

สำนักการเมืองต่างประเทศ

โทร. 0 2281 4430, 0 2629 9272

โทรสาร 0 2629 9271

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักการเมืองต่างประเทศ โทร.8172

ที่ วันที่ 14 เมษายน 2548

เรื่อง การระงับการก่อสร้างถนนบริเวณจุดผ่านแดนถาวรช่องจอม จ.สุรินทร์

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี (ผ่านรองนายกรัฐมนตรี (นายสุรเกียรติ์ เสถียรไทย))

1. ประเด็น รว. กต. มีหนังสือกราบเรียน นรม. เกี่ยวกับเรื่องการระงับการก่อสร้างถนนบริเวณจุดผ่านแดนช่องจอม จ.สุรินทร์ มาเพื่อกรุณาพิจารณา

2. ข้อเท็จจริง

2.1 ภูมิหลัง

- เมื่อ 18 ม.ค. 2548 เลขา สมช. และคณะได้ตรวจพื้นที่บริเวณช่องจอม จ.สุรินทร์ พบว่า มีการปรับขยายถนนทางหลวงหมายเลข 214 จากฝั่งไทยไปจนถึงจุดผ่านแดนถาวรช่องจอม ระยะทาง 3 กม.

- ต่อมาที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาปัญหาเขตแดนของไทย เมื่อ 27 ม.ค. 2548 ทราบว่า จ.สุรินทร์มีโครงการพัฒนาพื้นที่ใกล้บริเวณช่องจอมประมาณ 1,000 ไร่ เพื่อรองรับจุดผ่านแดนถาวรช่องจอม ที่ประชุมฯ จึงมีมติให้ กต. พิจารณาหารือกับฝ่ายกัมพูชา พร้อมกับพิจารณาการดำเนินการของฝ่ายไทย

2.2 การดำเนินการของ กต.

- อยู่ระหว่างพิจารณาหาโอกาสและช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเจรจากับฝ่ายกัมพูชา
- กต. เห็นว่า การขยายถนนดังกล่าวไม่สอดคล้องและขัดกับข้อตกลงระหว่างประเทศ ดังนี้

1) มติ ครม. เมื่อ 12 ต.ค. 2542 ซึ่งกำหนดให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบการก่อสร้างถนนหรือกระทำการกิจกรรมใดๆ บริเวณชายแดน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสันปันน้ำ และหลักเขตแดน ต้องประสานกับกรมแผนที่ทหาร บก.สส. และกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กต. เพื่อร่วมตรวจสอบข้อมูลให้ชัดเจนก่อนที่จะดำเนินการ

2) ข้อ 5 ของบันทึกความเข้าใจระหว่างไทยกับกัมพูชา ว่าด้วยการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก ซึ่งกำหนดให้หน่วยงานรัฐบาลลงดำเนินการใดๆ ที่มีผลเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของพื้นที่ชายแดน เว้นแต่เป็นการดำเนินการของคณะอนุกรรมการเทคนิคร่วมเพื่อประโยชน์ในการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดน

3) ข้อตกลงระหว่างเจ้าหน้าที่เทคนิคไทย-กัมพูชา เมื่อ 19 ก.ค. 2545 (ในโอกาสเปิดจุดผ่านแดนช่องจอม) ซึ่งกำหนดให้ทั้งสองฝ่ายงดเว้นการก่อสร้างในระยะ 100 เมตร นับจากแนวรั้วของจุดผ่านแดนฯ เพื่อมิให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิประเทศตามธรรมชาติ ซึ่งจะเป็อุปสรรคในการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนในอนาคต

กต. จึงได้มีหนังสือถึงกรมทางหลวง และ จ.สุรินทร์ ขอให้ระงับการก่อสร้างทางหลวงดังกล่าว โดยเฉพาะในระยะ 100 เมตรจากแนวรั้วเป็นการชั่วคราว

2.3 ความเห็นของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาจุดผ่อนปรนจุดผ่านแดนชั่วคราว และจุดผ่านแดนถาวร วุฒิสภา

ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ เมื่อ 16 มี.ค. 2548 ไม่เห็นด้วยกับแนวทางของ กต. โดยเห็นว่า

- 1) ทางหลวงดังกล่าวเป็นประโยชน์ร่วมกันของทั้งสองประเทศ จึงไม่สมควรระงับการก่อสร้างในระยะ 100 เมตรด้วยเหตุผลของเรื่องเขตแดน
- 2) การที่ กต. มีหนังสือแจ้งกรมทางหลวง และ จ.สุรินทร์ เป็นการยอมรับความผิดของฝ่ายไทยในการละเมิดความตกลงระหว่างประเทศทั้งสอง และทำให้เกิดความเสียหายนอกจากนี้ ยังเป็นการตอบสนองต่อการประท้วงในระดับท้องถิ่นของกัมพูชา
- 3) ข้อเสนอของคณะกรรมการฯ
 - กต. ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติเคร่งครัดตามมติ ครม. เมื่อ 12 ต.ค. 2542 และข้อ 5 ของบันทึกความเข้าใจ รวมทั้งข้อตกลงฯ ดังกล่าวข้างต้น
 - ใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวของข้าราชการระดับสูงของฝ่ายทหารไทยและกัมพูชาในการแก้ไขปัญหา โดยให้พลเอกวิชิต ยาทิพย์ รองปลัด กท.หารือกับนายวาร์ คิม ฮอง ที่ปรึกษารัฐบาลกัมพูชาธิบดีขอภารกิจชายแดน/ประธานคณะกรรมการเขตแดนร่วมกัมพูชา-ไทย (ฝ่ายกัมพูชา) เพื่อขอให้เร่งดำเนินการปฏิบัติตามข้อ 5 ของบันทึกความเข้าใจ

3. ข้อพิจารณาของ กต.

- เส้นเขตแดนไทย-กัมพูชา เป็นไปตามสัญญาว่าด้วยการปักปันเขตแดนติดท้ายหนังสือสัญญาสยาม-ฝรั่งเศส ค.ศ. 1907 โดยเส้นเขตแดนบริเวณนี้จะเป็นไปตามสันปันน้ำของทิวเขาดงรัก อย่างไรก็ตามก็ดี เส้นเขตแดนบริเวณช่องจอมยังขาดความชัดเจน เนื่องจากยังไม่ได้มีการสำรวจพื้นที่ร่วมกัน
- การก่อสร้างบริเวณดังกล่าวเป็นสิ่งต้องห้าม ตามบันทึกความเข้าใจและข้อตกลงระหว่างประเทศทั้งสอง ซึ่งเป็นพันธกรณีระหว่างประเทศที่ไทยต้องเคารพ และปฏิบัติตาม นอกจากนี้กรมแผนที่ทหาร และ กต. ไม่เคยได้รับแจ้งเรื่องการก่อสร้างทางหลวงดังกล่าวมาก่อน
- ที่ผ่านมาก เมื่อกัมพูชาละเมิดข้อ 5 ของบันทึกความเข้าใจ ฝ่ายไทยได้ประท้วงอย่างเป็นทางการโดยอาศัยข้อบทของบันทึกความเข้าใจ และข้อตกลงข้างต้นเป็นพื้นฐานทางกฎหมายทุกครั้ง รวม 9 ครั้ง ดังนั้น ในกรณีของช่องจอม หากฝ่ายไทยเป็นฝ่ายที่ไม่เคารพบันทึกความเข้าใจ และข้อตกลงฯ จะทำให้การประท้วงข้างต้นของไทยขาดน้ำหนัก และขาดความเป็นเอกภาพในการใช้หลักการและความตกลงระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหาเขตแดนไทย-กัมพูชาในภาพรวม
- กต. จึงเห็นว่า ระหว่างรอผลการหารือกับฝ่ายกัมพูชาเกี่ยวกับการก่อสร้างทางหลวงดังกล่าว ฝ่ายไทยควรระงับการก่อสร้างในระยะ 100 เมตรจากแนวรั้วตามข้อตกลงฯ ไว้ก่อน ต่อเมื่อรัฐบาลของทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องให้มีการเชื่อมต่อทางหลวงสาย 214 ของไทยกับถนนสาย 68 ของ

กัมพูชาแล้ว ฝ่ายไทยจะได้ขอให้ชุดสำรวจร่วมไทย-กัมพูชาลงไปสำรวจเก็บรายละเอียดแนวสันปันน้ำที่ยึดถือเป็นเส้นเขตแดนก่อนที่จะมีการสร้างถนนเชื่อมต่อกัน

4. ความคืบหน้า/สถานะล่าสุด

- จากการประสานเป็นการภายในทราบว่า ปัจจุบัน จ.สุรินทร์ได้แจ้งให้แขวงทางหลวงสุรินทร์ระงับการก่อสร้างหรือขยายถนนในระยะ 100 เมตรนับจากรั้วชายแดนบริเวณจุดผ่านแดนถาวรช่องจอมไว้ก่อนแล้ว ซึ่งปัจจุบันถนนในช่วงระยะ 100 เมตรดังกล่าวได้ก่อสร้างถึงชั้น Finished Base แล้ว ดังนั้น ในช่วง 100 เมตรนี้ จะไม่มีการลาดยาง และก่อสร้างผิวทางแต่อย่างใด
- ส่วนการก่อสร้างรายการอื่นที่จะส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมสันปันน้ำ และหลักเขตแดน ก็ได้ระงับการก่อสร้างด้วยแล้วเช่นกัน

5. ข้อเสนอ เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมใดๆ บริเวณชายแดนเป็นไปด้วยความเหมาะสม เห็นควรเสนอ กรม. พิจารณายืนยันตามมติ กรม. เมื่อวันที่ 12 ต.ค. 2542 ซึ่งกำหนดให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบการก่อสร้างถนนหรือกระทำกิจกรรมใดๆ บริเวณชายแดน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสันปันน้ำ และหลักเขตแดน ต้องประสานกับกรมแผนที่ทหาร บก.สส. และกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กต. เพื่อร่วมตรวจสอบข้อมูลให้ชัดเจนก่อนที่จะดำเนินการ ตามที่ กต. เสนอ

จึงกราบเรียนมาเพื่อกรุณาพิจารณา ข้อ 5

(นายอชินันท์ ปวนะฤทธิ)

รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร
ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ด่วนมาก

ที่ กต 0803/269

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. 10400

31 มีนาคม 2548

เรื่อง การระงับการก่อสร้างถนนบริเวณจุดผ่านแดนถาวรช่องจอม จังหวัดสุรินทร์

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

อ้างถึง มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2542 เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการก่อสร้างถนน หรือกระทำการกิจกรรมใดๆ ตามบริเวณชายแดน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนมาก ที่ กต 0803/142

ลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2548 และ ด่วนมาก ที่ กต 0803/143

ลงวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2548

2. สำเนาหนังสือวุฒิสภา ด่วนที่สุด ที่ 1958/2548 ลงวันที่ 11 มีนาคม 2548

ด้วย เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติและคณะได้ ตรวจพื้นที่บริเวณช่องจอม อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ได้พบว่ามี การปรับขยายถนนทางหลวง หมายเลข 214 จากฝั่งไทยไปจนถึงจุดผ่านแดนถาวรช่องจอม ระยะทางประมาณ 3 กิโลเมตร ซึ่ง ต่อมาในการประชุมคณะกรรมการพิจารณาปัญหาเขตแดนของประเทศไทย ครั้งที่ 1/2548 ของ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2548 ได้รับข้อมูลเพิ่มเติมว่า จังหวัด สุรินทร์มีโครงการพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับจุดผ่านแดนถาวรช่องจอม โดยจะใช้พื้นที่ประมาณ 1,000 ไร่ ซึ่งอยู่ใกล้บริเวณช่องจอม และที่ประชุมมีมติขอให้กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาหารือกับฝ่าย กัมพูชาไปพร้อมๆ กับพิจารณาการดำเนินการของฝ่ายไทย

ในส่วนของกัมพูชา กระทรวงการต่างประเทศกำลังพิจารณาหาโอกาสและช่วงเวลาที่เหมาะสมเจรจากับฝ่ายกัมพูชา

ในส่วนของฝ่ายไทย กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาแล้วเห็นว่า การขยายถนน ข้างต้นไม่สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2542 และเป็นการละเมิดความตกลง ระหว่างไทย-กัมพูชาที่ปรากฏในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก ฉบับลงวันที่ 14 มิถุนายน 2543² กับข้อตกลงระหว่างเจ้าหน้าที่เทคนิคไทย-กัมพูชาเมื่อวันที่ 19

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2542 กำหนดให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบในการก่อสร้างถนนหรือกระทำการกิจกรรมใดๆ ตาม บริเวณชายแดนถือเป็นแนวทางปฏิบัติว่าในการก่อสร้างถนนหรือกระทำการกิจกรรมใดๆ ตามบริเวณชายแดน ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อ สันปันน้ำและหลักเขตแดน ให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบได้ประสานกับกองบัญชาการทหารสูงสุด โดยกรมแผนที่ทหาร และกรมสนธิ- สัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ เพื่อร่วมกันตรวจสอบข้อมูลให้ชัดเจนก่อนที่จะดำเนินการ

² ข้อ 5 ของบันทึกความเข้าใจฯ กำหนดว่า "... หน่วยงานของรัฐบาลกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานเหล่านั้นจะงดเว้นการดำเนินการใดๆ ที่ มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของพื้นที่ชายแดน เว้นแต่จะเป็นการดำเนินการของคณะกรรมการเทคนิคร่วมเพื่อ ประโยชน์ในการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดน"

กรกฎาคม 2545¹ จึงได้มีหนังสือถึงอธิบดีกรมทางหลวงและผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ ขอความร่วมมือให้ระงับการก่อสร้างทางหลวงดังกล่าวเฉพาะในระยะ 100 เมตรจากแนวรั้วจุดผ่านแดนไว้ก่อนเป็นการชั่วคราว พร้อมทั้งขอรับข้อมูลของการปรับปรุงขยายถนนและโครงการพัฒนาเมืองด้านบริเวณช่องจอมเพื่อพิจารณาตามนัยมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น (สิ่งที่ส่งมาด้วย 1)

ต่อมา เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2548 คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษา จุดผ่อนปรนจุดผ่านแดนชั่วคราว และจุดผ่านแดนถาวร วุฒิสภาได้จัดการประชุมเพื่อรับทราบข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับการระงับการก่อสร้างทางหลวงสายดังกล่าว (สิ่งที่ส่งมาด้วย 2)

คณะกรรมาธิการฯ ไม่เห็นด้วยกับแนวทางของกระทรวงการต่างประเทศโดยมีเหตุผลดังนี้

1. การก่อสร้างทางหลวงหมายเลข 214 เป็นผลประโยชน์ร่วมกันของไทยและกัมพูชา จึงไม่สมควรระงับการก่อสร้างในระยะ 100 เมตรด้วยเหตุผลของเรื่องเขตแดน
2. หนังสือของกระทรวงการต่างประเทศที่มีไปถึงกรมทางหลวงและจังหวัดสุรินทร์เป็นการยอมรับความผิดว่า ฝ่ายไทยละเมิดความตกลงระหว่างไทยกับกัมพูชา และเป็นการสั่งการให้กรมทางหลวงและจังหวัดสุรินทร์ระงับการก่อสร้าง ทำให้เกิดความเสียหายซึ่งกระทรวงการต่างประเทศจะต้องรับผิดชอบ และการพิจารณาของกระทรวงการต่างประเทศเป็นการตอบสนองต่อการประท้วงระดับท้องถิ่นของกัมพูชาซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่สมควร
3. เสนอให้กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาว่า ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามเคร่งครัดในการถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2542 และอาจเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาทบทวนมติข้างต้น และเสนอให้กระทรวงการต่างประเทศไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามความตกลงระหว่างไทย-กัมพูชาที่ปรากฏในข้อ 5 ของบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก ฉบับลงวันที่ 14 มิถุนายน 2543 และไม่จำเป็นที่กระทรวงการต่างประเทศจะต้องเคร่งครัดปฏิบัติตามข้อตกลงของคณะเจ้าหน้าที่เทคนิคไทย-กัมพูชาดังกล่าวข้างต้น
4. เสนอให้ใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวของข้าราชการระดับสูงของฝ่ายทหารไทยและกัมพูชาในการแก้ไขปัญหานี้ และเสนอให้ พลเอก วิชิต ยาทิพย์ รองปลัดกระทรวงกลาโหม ซึ่งเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการวิสามัญฯ ชุดนี้ ยกเรื่องขึ้นหารือกับนายวาร์ คิม ฮอง ที่ปรึกษารัฐบาลกัมพูชาผู้รับผิดชอบกิจการชายแดน/ประธานคณะกรรมการเขตแดนร่วมกัมพูชา-ไทย (JBC) (ฝ่ายกัมพูชา) เพื่อขอให้งดเว้นการปฏิบัติตามข้อ 5 ของบันทึกความเข้าใจสำหรับบริเวณช่องจอม

¹ ในโอกาสการเปิดจุดผ่านแดนถาวรช่องจอม เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2545 คณะเจ้าหน้าที่เทคนิคไทย-กัมพูชา นำโดย นาย ธนะ ดวงรัตน์ อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย หัวหน้าคณะผู้แทนไทย กับนาย วาร์ คิม ฮอง ที่ปรึกษารัฐบาลกัมพูชาผู้รับผิดชอบกิจการชายแดนประธานคณะกรรมการเขตแดนร่วมกัมพูชา-ไทย (ฝ่ายกัมพูชา) หัวหน้าคณะผู้แทนกัมพูชา ได้ตกลงกันกำหนดพื้นที่ให้ทั้งสองฝ่ายงดเว้นการก่อสร้างในระยะ 100 เมตร นับจากแนวรั้วของจุดผ่านแดนฯ เพื่อมิให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิประเทศตามธรรมชาติ อันจะเป็นอุปสรรคต่อการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนซึ่งจะมีขึ้นในอนาคต

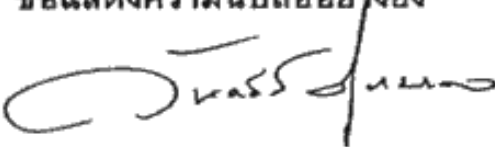
² กรมแผนที่ทหารได้ชี้แจงยืนยันกับคณะกรรมการพิจารณาศึกษา จุดผ่อนปรน จุดผ่านแดนชั่วคราว และจุดผ่านแดนถาวร วุฒิสภาว่า แนวสันปันน้ำอยู่ห่างจากแนวรั้วประมาณ 20 เมตร

กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาแล้ว เห็นว่า

1. เส้นเขตแดนไทย-กัมพูชาเป็นไปตามสัญญาว่าด้วยการปักปันเขตแดน ดิตท้ายหนังสือสัญญาสยาม-ฝรั่งเศส ฉบับลงวันที่ 23 มีนาคม ค.ศ. 1907 กล่าวคือ โดยทั่วไปแล้ว เส้นเขตแดนในบริเวณนี้เป็นไปตามสันปันน้ำของทิวเขาตงรัก รวมทั้งบริเวณช่องจอมด้วย อย่างไรก็ตาม เส้นเขตแดนในบริเวณช่องจอมยังขาดความชัดเจนเนื่องจากยังมีได้มีการสำรวจพื้นที่ร่วมกัน
2. การก่อสร้างในบริเวณดังกล่าวเป็นสิ่งต้องห้ามตามบันทึกความเข้าใจและข้อตกลงระหว่างไทย-กัมพูชาที่ห้ามการก่อสร้างต่างๆ ซึ่งเป็นพันธกรณีระหว่างประเทศที่ฝ่ายไทย ต้องเคารพและปฏิบัติตาม ทั้งนี้ กระทรวงการต่างประเทศและกรมแผนที่ทหารไม่เคยได้รับแจ้งเรื่องการก่อสร้างทางหลวงดังกล่าวจากหน่วยงานของไทย แม้จะมีมติคณะรัฐมนตรีฉบับปี 2542 ข้างต้น กำหนดให้จังหวัดต้องดำเนินการดังกล่าวก็ตาม
3. ในอดีต ไทยและกัมพูชาได้เคยตกลงให้ใช้แนวปฏิบัติดังเช่นกรณีของช่องจอมมาแล้ว คือ จำกัดบริเวณที่ห้ามมิให้มีการก่อสร้างใดๆ (1) ในบริเวณจุดผ่านแดนถาวรที่บ้านแหลมและ (2) บริเวณจุดผ่านแดนถาวรที่บ้านผักกาด จังหวัดจันทบุรี รวมทั้ง (3) ในการตัดถนนของ ไทยเพื่อเชื่อมต่อกับถนนหมายเลข 67 ของกัมพูชาที่จุดผ่านแดนถาวรช่องสะง่า จังหวัดศรีสะเกษ ด้วย ซึ่งในสองกรณีแรกเป็นการกำหนดพื้นที่ห้ามก่อสร้างตามแนวสันปันน้ำที่ยึดถือว่าเป็นเส้นเขตแดน บริเวณจุดผ่านแดนถาวรเสร็จเรียบร้อยเช่นเดียวกับบริเวณช่องจอม ส่วนกรณีที่สามเป็นการส่งชุดสำรวจร่วมลงไปสำรวจเก็บรายละเอียดของแนวสันปันน้ำที่ยึดถือว่าเป็นเส้นเขตแดน ทั้งสามกรณี เป็นการแก้ไขปัญหาเขตแดนโดยการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ
4. อนึ่ง เมื่อกัมพูชาเป็นฝ่ายทำการก่อสร้างตามแนวชายแดนซึ่ง ละเมิดต่อข้อ 5 ของบันทึกความเข้าใจฯ ฝ่ายไทยก็ได้ทำการประท้วงอย่างเป็นทางการทุกครั้ง กล่าวคือ จนถึงปัจจุบัน ประธานคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา (JBC) (ฝ่ายไทย) ได้มี หนังสือประท้วงโดยตรงถึงประธาน JBC (ฝ่ายกัมพูชา) แล้ว 9 ครั้ง และได้อาศัยข้อบทของบันทึก ความเข้าใจฯ และข้อตกลงข้างต้นดังกล่าวเป็นพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับการประท้วง ซึ่งที่ผ่านมา ทางจังหวัด ฝ่ายทหาร และกระทรวงการต่างประเทศ ได้ร่วมกันกดดันให้ฝ่ายกัมพูชาหรือถอนสิ่งก่อสร้างได้รวม 3 กรณี กล่าวคือ (1) กรณีกัมพูชาก่อสร้างกำแพงที่บ้านป่าไร่ใหม่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว (2) กรณีกัมพูชาก่อสร้างเขื่อนและท่อระบายน้ำที่บ้านดงู อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว และ (3) กรณีกัมพูชาก่อสร้างคาสีโน ที่ช่องสะง่า อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ ดังนั้น ในกรณีของช่องจอม หากไทยเป็นฝ่ายที่ไม่เคารพบันทึกความเข้าใจและข้อตกลงเสียเองก็ จะทำให้การประท้วงข้างต้นของไทยขาดน้ำหนัก และขาดความเป็นเอกภาพในการใช้หลักการ และความตกลงระหว่างประเทศมาแก้ไขปัญหาเขตแดนไทย-กัมพูชาในภาพรวม
5. กระทรวงฯ จึงเห็นว่าในระหว่างที่รอผลการหารือกับกัมพูชาเกี่ยวกับการ ก่อสร้างถนนสายนี้ ฝ่ายไทยควรระงับการก่อสร้างในระยะ 100 เมตรจากแนวรั้วไว้ก่อน ต่อเมื่อ รัฐบาลไทยและกัมพูชาเห็นพ้องกันให้มีการเชื่อมต่อทางหลวงสาย 214 ของไทยกับถนนสาย 68 ของ กัมพูชา (ซึ่งกัมพูชากำลังร้องขอความสนับสนุนทางการเงินจากไทย) แล้ว ฝ่ายไทยก็จะได้ติดต่อขอ ให้ชุดสำรวจร่วมไทย-กัมพูชาลงไปสำรวจเก็บรายละเอียดแนวสันปันน้ำที่ยึดถือเป็นเส้นเขตแดน ก่อนที่จะให้มีการสร้างถนนเชื่อมต่อกัน

จึงขอกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากชอบด้วยดำริโปรดพิจารณายืนยันให้
กรมทางหลวงและจังหวัดสุรินทร์ระงับการก่อสร้างถนนสายดังกล่าวในระยะ 100 เมตร นับจากแนว
รั้วจุดผ่านแดนถาวรช่องจอมไว้ก่อน ทั้งนี้ กระทรวงการต่างประเทศเห็นควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อ
พิจารณายืนยันมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 12 ตุลาคม 2542 ในโอกาสต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายกัณฑ์ร์ สุขมงคล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย

กองเขตแดน

โทร. 0-2643-5036-7

โทรสาร 0-2643-5035